

Operabérlet, kamarazenei koncertek Szombathelyen

Mérei Tamás a zenekarépítést tartja a legsürgetőbb feladatnak

Nehéz helyzetben kezdett neki ennek a szezonnak a Savaria Szimfonikus Zenekar, pedig Vásáry Tamással nagyszerű koncerteket adnak és telt házasak a koncertjeik. Az együttesnek több tízmillió forinttal kisebb büdzsé áll a rendelkezésére, mint az elmúlt esztendőben. Csak az Előadó-művészeti törvény adókedvezményre vonatkozó előírásai következtében befolyó támogatásoknak köszönhetően maradtak talpon, bíznak abban, hogy a következő évadban

az új terveknek, kezdeményezéseknek köszönhetően már nagyobb költségvetéssel számolhatnak. A zenekar igazgatója, Mérei Tamás beszélt az együttes helyzetéről.

I Nagyon nehéz anyagi helyzetben kezdtek neki az idei szezonnak, hiszen 40 millió forinttal kevesebb támogatással gazdálkodhattak az előadó-művészeti törvény szorzója miatt. Milyen megoldást találtak?

– Sajnos a fenntartó, Vas Megye és Szombathely Város Önkormányzatának forrásai is rendkívül korlátozottak, így a kiesett összeget csak részben tudták fedezni. Túlélésünket az előadó-művészeti törvényben biztosított, cégek általi, adókedvezménnyel együtt járó támogatásnak köszönhetjük. Miután koncertszámunk és a közönségünk száma egyaránt rendkívüli mértékben nőtt, ezért ez az összeg óriási segítséget jelentett.

I Tudnak a következő esztendő számain változtatni, vagy jövőre is csupán ennyi pénzből gazdálkodhatnak?

– Bízom abban, hogy nagyobb lesz a keretünk, hiszen a fenntartói támogatásunk, a koncertszámunk, és egyéb – a központi forrás mértékét befolyásoló – paramétereink is nőttek tavaly 2009-hez képest. Így talán a minisztériumi támogatásból is több jut majd az együttesünknek. Helyben viszont sajnos az előző éves adatokkal kellett a költségvetésünket terveznünk... Persze, a másik oldal az, hogy talán a zenekar az egyetlen intézmény a megyében, ahol az önkormányzatok nem csökkentették a támogatást...

I Az idei már a második közös évadjuk Vásáry Tamással. Milyennek látja az együttes és a karmester kapcsolatát, s hogyan hatott a dirigens a társulatra?

– Ez szerintem egy igazi sikertörténet! Az első évadban valóban meghatározta karnagy úr a hosszabbítás feltételeit, de ezeket teljesíteni is tudtuk. Elsősorban a zenekar teljesítményére, a művészi munka színvonalára gondolok. Persze – és ezt most pozitív élel mondom – könnyű ilyen inspiráció mellett ilyen színvonalon muzsikálni! Vásáry Tamás annyira szuggesztív zenei egyéniség, hogy mindenkit a hatása alá von. Egyébként a siker titka, hogy ez a szuggesztív egyszerre hat a zenészekre és a közönségre. Ezt jól meg lehetett figyelni például október másodikán, a Művészetek Palotájában adott koncerten. A hangverseny előtt másfél hónappal minden jegy elkelt, és az előadás végén, a ráadások után sem szűnt a taps, úgyhogy végül a karnagy úrnak kellett „levezetni” koncertmesterünket a színpadról. Ez a siker így már mindenképpen közösnek mondható.

I Továbbra is üresen maradt azonban a zeneigazgatói poszt, hiszen Vásáry tiszteletbeli elnök-karnagy...

– Igen, ezt a feladatkört továbbra is én látom el, de természetesen a Művészeti Bizottsággal szoros együttműködésben. Egyelőre nem érkezett még kritika, hogy ez az állapot tarthatatlan lenne...

I Hol tartanak a zenekar-építésben?

– Ez talán az egyik legsürgetőbb feladat. 65 zenészünk van, aki ezt az újságot olvassa, az tudja, ez milyen kevés a mi repertoárunkhoz. Mindenképpen szeretném, ha minimálisan tíz muzsikussal több tagja lenne a zenekarunknak. A kérdésre adott válasz másik része viszont pozitív. Egyfolytában újítunk, intenzíven dolgozunk, olyan mértékben, hogy még a szolgálatszám korlátokat is rendszeresen túl kell lépniük, és habár ez mindenkitől maximális erőfeszítést kíván, a sikerek miatt a hangulat mégis kifejezetten jónak mondható.

I A közönség mit érzel ezekből a változásokból? Mire jutottak a nézők visszacsábításában? Milyennek találja zenekari igazgatóként a kamarazenei és az operasorozatot?

– Hadd mondjak egy-két adatot: 2010-ben 98 hangversenyt adtunk, korábban 53-at. A zenekar történetében először opera- és kamarazenei bérletet is indítottunk. A hangversenyek most már az a ritka, ha nem teltházas egy este, és ez nemcsak a Bartók Teremben tartott előadásainkra igaz. Karácsonyi koncertünkön például több mint ezer látogató tisztelt meg bennünket jelenlétével. A korábban említett koncerten, a MŰPÁban pedig ezerhétszázan voltak. Az operabérlet második előadása előtt, amikor plakátot szerettem volna csináltatni, halkan mondták munkatársaim, jó, de már nincs jegy! A tavaly elkezdett folyamatnak – ahogy akkor fogalmaztam: az egész pályás letámadásnak – mára kétség kívül mérhető, hallható eredménye lett. Magam sem hittem volna, de az általam korábban évekre becsült folyamat eredménye már egyértelműen látszik: az embereknek Szombathelyen a szimfonikus zenekarról már kifejezetten a szórakozás, az újdonság jut eszébe. Beszédtéma lettünk a polgárok hétköznapijaiban, szeretnek bennünket.

I Beszélgettünk már korábban is arról, hogy az együttesnek meg kell találnia a csak rá jellemző arculatát. Milyen sajátos vonásokkal rendelkezik a Savaria Zenekar?

– Nagyon örülök ennek a kérdésnek, ez ugyanis a következő lépés – mármint az arculat tudatos megélése, kommunikálása. Egyrésztől a klasszikus szimfonikus zenekari létünk meghatározó elemei a következők: opera-, szimfonikus-, kamarazene bérlet, Bartók Szeminárium és Fesztivál, továbbá az állandó minőségi fejlődés. Mindenki jó hangulatban, az együttes iránti felelősséggel dolgozik. Nyáron a velünk szemben lévő, uniós forrásból fantasztikusan újjáépített Iseumban Varázsfuvola-előadásokat akarunk tartani.

A kicsit távolabbi jövőben, 2012 nyaratól pedig Iseumi Szabadtéri Játékok címmel egy teljesen új fellegrát szeretnénk létrehozni a szabadtéri operajátszásnak, a minőségi kultúrának. Másrésztől tudatosan beépítettük – és ezt tesszük a jövőben is – hétköznapijainkba a korábban nem jelen lévő koncert-típusokat: a filmzenei esteket, a szabadtéri, könnyedebb hangvételű, más művészeti ágakkal összekapcsolt előadásokat, valamint az új helyszíneket. Hogy konkrétumot is mondjak: felléptünk decemberben Vásáry André lemezbemutató koncertjén a Kongresszusi Központban, de vendégünk volt Sasvári Sándor, Koós Réka, Auth Csilla is. Tervezünk az idén 60 éves Balázs Fecóval közös turnét, illetve kifejezetten gyermekeknek szóló, filmzenei koncertkörutat is. Ez utóbbit Görög Zitával együtt, ő a fogyatékkal élő gyermekek alapítványának nagykövet asszonya, a bevételből az alapítványt is szeretnénk támogatni.

! Érdemes volt ismét felújítani az együttműködést a Filharmóniával?

– Mindenképpen, ez az együttműködés nálunk nagyon bevált. Egymás szempontjainak kölcsönös megértésével, egymás segítségével végső soron nemcsak magunkat, hanem a közönséget szolgáljuk. Együtt olyan produkciókat kínálhatunk bérletünkben, ami kifejezetten a közös rendezésnek köszönhető.

! Két esztendővel ezelőtt vállalta el a zenekari igazgatói posztot. Elégedett-e ennek az időszaknak az eredményeivel? Mit vár a következő háromtól?

– A válaszom határozottan igen. Gyakran megkérdezik, hogyha előre tudom, hogy ez fog történni mi lett volna a véleményem? Nos, egyből „aláírtam” volna a dolgok ilyen alakulását. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem lehetett volna bizonyos dolgokat jobban csinálni, de mégis, a zenekar helyzete idekerülésem idején eléggé aggasztó volt. Lehet, sokakban ez nem tudatosult, de amikor egy önkormányzat a kötelező és az önként vállalt dolgairól kezd diskurálni, s mindezt egy világgazdasági válság közepén teszi, az nem jó jel. Mára – a maximális odaadásnak köszönhetően – a zenekar a város, a megye „bezzeg” története lett, büszkék ránk fenntartóink, rendszeresen járnak hangversenyeinkre, beleértve polgármester urat és Vas megye elnökét is.

! Korábban beszélt arról, mennyire fontosnak tartja a régiós szemléletet.

Sikerült e téren is eredményeket elérni?

– Ez még előttünk álló feladat. Természetesen ezen a téren is igyekeztünk minél többet elérni. Vendégkarmesterünk Ausztriából Hermine Pack, akivel több közös fellépésünk is megvalósult a határ túloldalán. De az áttörést még nem értük el. A részben Burgenlandot kiszolgáló szimfonikus zenekar víziójának megvalósulásáért még sokat kell tenni, konkrét elképzelések vannak, de miután ehhez külső – politikai – segítséget is igénybe kell venni, az előrelépés nem csak rajtunk múlik...

! Szó esett korábban arról is, hogy esetleg politikai karrierbe kezd, szerencsére azonban maradt a zenekarnál...

– Ez azért nem feltétlen van úgy, hogy az ember eldönti, s aztán hajrá! A lehetőséget sem én kerestem, jött magától. A zenekart semmiképpen nem szerettem volna elhagyni, és bár nem lettem politikus, azért manapság nem haszontalan a jó kapcsolat ezekkel a körökkel. Egyébként októberben a városi közgyűlés a Savaria Történelmi Karnevált (is) működtető alapítvány kuratórium elnökének választott. Tehát én lettem az a személy, aki mindenért felel. Ez óriási megtiszteltetés, hiszen a tizenegy éve folyamatosan megrendezett római karnevál a város legnagyobb eseménye, három-négy nap, 450 program, százhuszezer látogató... Röviden, ha nem is politikusként, de nem mostanában lesz gondom az unalommal!

R. Zs.

Szerencsés planétaállás Szombathelyen

Vásáry Tamás a zenekar ülésrendjét is átrendezte

Temérdek helyszínen, a londoni Sadlers Wellsen át a Magyar Állami Operaházig dirigált már operaelőadásokat Vásáry Tamás, de most először vezet olyan zenekart, amely saját operabérletet indított. A zongoraművész-karmester három feltétele közül ez volt az egyik, ami teljesült Szombathelyen. Még az ültetési rendet is megváltoztatta a Savaria Szimfonikus Zenekarnál, s kimondottan büszke arra, hogy a BBC Gustav Holstról szóló filmjéhez a szombathelyi együttes játszotta fel a Planétákat. Vásáry Tamás, aki a zenekar tiszteletbeli elnök-karnagya, abban is bízik, hogy előbb-utóbb rendes, kosztümös operaelőadások hangozhatnak fel Szombathelyen.

! Úgy tűnik, megtalálták azokat a produkciókat, amellyel telt bázis előadásokat lehet adni Szombathelyen, hiszen az új operasorozatuk előadásaira elkelt az összes jegy...

– Gyerekkorom óta a műfaj szerelmese vagyok, s szerencsére a zenekari igazgató, Mérei Tamás szintén szorgalmazta, hogy ilyen produkciókat hívjunk életre. Emellett azon is dolgozik, hogy Szombathely városában operaház szülessen. Az opera különleges helyet tölt be az életemben, hiszen ha nem távoztam volna külföldre, akkor 1956-tól az operaházban dirigálhattam volna, várt Tóth Aladár... Ha ezt az utat választom, akkor lehet, hogy nem is futok be zongoristakarriert. Az opera volt mindig a kedvencem, de a sors ál-